

ת"פ 69909/10/18 - מדינת ישראל נגד עלי מוחמדאט, סלאח אל דין איוב

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 69909-10-18 מדינת ישראל נ' מוחמדאט ואח'

בפני כבוד השופט יחיאל ליפשיץ
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. עלי מוחמדאט
2. סלאח אל דין איוב (עציר)

הנאשמים

גזר דין בעניינו של הנאשם 1

כללי

הנאשם, יליד 1999 ותושב שפרעם, הורשע על פי הודייתו ב**סיוע לשוד בנסיבות מחמירות**, לפי ס' 402(ב)+ס' 32 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**) וכן ב**הפקרה**, לפי ס' 64א'(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961+ס' 28 לחוק העונשין.

הודיית הנאשם היתה במסגרת הסדר טיעון שכלל את תיקונו של כתב האישום ולא כלל הסכמות לעונש.

זה המקום לציין כי ההליך הוגש כנגד שני נאשמים - הנאשם שבפנינו שהינו הנאשם 1, והנאשם 2 - סלאח איוב, יליד 1996 ותושב שפרעם. הנאשם 2 כפר במיוחס לו ומשפטו מתנהל בפניי. יובהר, כי אין בגזר דין זה כנגד הנאשם 1 כדי ללמד דבר וחצי דבר אודות ההליך המתנהל כנגד הנאשם 2 ואזכורו במסגרת גזר הדין של הנאשם 1 אין בו להשפיע על ההליך בעניינו.

כתב האישום המתוקן

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 9.10.18 סמוך לשעה 01:40, נסעו הנאשמים ברכב מסוג מיצובישי (להלן: **הרכב**) בבעלות הנאשם 2. מי שנהג ברכב היה הנאשם 1 והנאשם 2 ישב לידו והחזיק ברשותו שוקר חשמלי. מאחור ישב אדם נוסף שזהותו אינה ידועה למאשימה (להלן: **האחר**). הנאשמים הגיעו לצומת צבר בקרית ביאליק ועצרו באור אדום לפני מעבר חציה. אותה עת יא (להלן: **המתלונן**) ירד מהמטרונית בתחנה סמוכה לצומת והחל לחצות את הכביש במעבר החציה כשמכשיר טלפון סלולארי מסוג סמסונג גלקסי (להלן: **המכשיר**) בידו. הנאשם 2 הבחין במתלונן

עמוד 1

ובמכשיר בידו והחליט לשדוד את המכשיר. הנאשם 1 היה מודע לכך. הנאשם 2 והאחר פתחו את חלונות הרכב, הנאשם 2 הוציא את ראשו מבעד לחלון הרכב והוא והאחר צעקו לעבר המתלון ודרשו ממנו לאפשר להם לערוך שיחה מהמכשיר. המתלון הסכים, נתן לנאשם 2 את המכשיר ונעמד בסמוך לרכב. הנאשם 2 חייג מהמכשיר מספר פעמים למספר שזהותו אינה ידועה למאשימה אולם לא נענה, והמתלון ביקש את המכשיר חזרה. בשלב זה הרמזור בכיוון נסיעת הנאשמים התחלף לירוק, המתלון הושיט ידו לקחת את המכשיר מהנאשם 2 ואחז בחלון הרכב אולם הנאשם 2 חשמל באמצעות השוקר את המתלון מספר פעמים בידו במטרה לגרום לו להרפות מהרכב. בו זמנית, הנאשם 1, שהיה מודע לביצוע השוד, פתח בנסיעה מהירה ופנה שמאלה בצומת, בעוד המתלון אחז בחלון הרכב, נגרר עמו וצעק "תעזבו אותי". במהלך הפניה שמאלה, הנאשם 2 חשמל את ידו של המתלון באמצעות השוקר מספר פעמים עד שלבסוף המתלון איבד אחיזתו, נפל על הכביש ונחבל. הנאשם 2 הורה לנאשם 1 לנסוע מהמקום והנאשמים נמלטו כשהמכשיר ברשות הנאשם 2. כתוצאה מהאירוע לעיל נגרמו למתלון שפשופים ביד שמאל וברגליים, הוא פונה למיון ושם פצעיו נשטפו ונחבשו.

תסקיר שירות המבחן

הנאשם בן 20, נעדר עבר פלילי, סיים 7 שנות לימוד ועד למעצרו עבד בתחום הגינון, נמסרו פרטים אודות משפחתו ועלה כי הוריו סובלים מחוליים ונכויות. מהתסקיר עלה כי הנאשם לא לקח אחריות של ממש על המיוחס לו - בהקשר זה מסר כי הנאשם 2 ביקש ממנו לנהוג עבורו לחיפה וזאת משום שלילת רישיון נהיגה של האחרון, במהלך הנסיעה התפתח האירוע המתואר בכתב האישום, כאשר הנאשם 1 לא היה מודע לכך כי הנאשם 2 מחזיק בשוקר ולא היה מודע לכוונותיו לשדוד את המתלון. הנאשם 1 הוסיף כי שליטתו בעברית מוגבלת ולכן לא הבין עד תום את השיחה שהתפתחה בין הנאשם 2 למתלון וכי לאחר שהאחרון עשה שימוש בשוקר, הוא (הנאשם 1) נלחץ ונסע מהמקום.

בעקבות גרסתו זו של הנאשם 1 וכן דברים נוספים (סותרים בחלקם) שמסר במהלך הדיון מיום 10.3.19 ביקשתי, במסגרת הדיון מיום 14.3.19, את הנאשם לשוב ולהתייחס לעובדות כתב האישום המתוקן והוא שב והודה בהן. הנאשם 1 הסביר כי מסר גרסה מרחיקה משום שחשש מהעונש שיוטל עליו.

[אעיר, כי היה מקום מצדי לביטול פורמאלי של הכרעת הדין במסגרת הדיון מיום 10.3.19, דבר שעקב טעות לא נעשה ולכן מצויות בעניינו של הנאשם שתי הכרעות דין, ללא ביטול בתווך].

נשוב להתרשמות והתייחסות שירות המבחן מהנאשם - הנאשם הביע צער על מעשיו (הגם שכאמור באותו שלב מסר גרסה מרחיקה), ציין כי לא היה צריך לשתף פעולה עם הנאשם 2 והביע אמפטיה כלפי המתלון. שירות המבחן התרשם מהנאשם כצעיר המאופיין באישיות בלתי בשלה המתנהל באופן מרצה כלפי סביבתו הקרובה וכי תפקודו מהלך מרבית שנותיו היה תקין. שירות המבחן התרשם כי החרטה והצער שביטא כלפי המתלון הינם כנים וכי לא מדובר במי שמאופיין בדפוסיים אלימים או התנהגות שולית. שירות המבחן העריך כי התנהלותו באירוע חריגה ביחס למאפיין אותו בד"כ. על בסיס הנתונים לעיל, העריך שירות המבחן כי רמת הסיכון הנשקפת מהנאשם נמוכה ולכן הומלץ על הטלת עבודות של"צ, מאסר על תנאי ופיצוי למתלון.

ראיות הצדדים לעונש, טיעונים לעונש ודבר הנאשם

במסגרת ראיות המאשימה לעונש העיד המתלונן שמסר כי מעבר לטראומה ולחבלות שנגרמו לו באירוע, הוא נאלץ לבטל נופש בחו"ל עם חברים אליו היה אמור לצאת למחרת האירוע. כספי הנופש (טיסה ומלון) ירדו לטמיון. בנוסף לכך, הוא נעדר ממקום עבודתו למשך של כ 3 שבועות - תקופה בה נזקק לעזרת בני משפחה שאף נאלצו להיעדר מעבודתם. המתלונן ביקש כי הנאשם יענש בגין מעשיו.

מטעם ההגנה העיד אבי הנאשם שהביע צער בגין מעשי בנו וכן מסר אודות רצונו לפצות את המתלונן על הפסדיו הכספיים.

המאשימה עמדה על חומרת מעשי הנאשם והפנתה לחשיבות שבהשתת עונש משמעותי - הן משום הרשעתו בעבירת של סיוע לשוד והן משום הרשעתו בעבירת ההפקרה. נטען כי הגם שהנאשם הורשע "רק" בעבירת סיוע לשוד, חלקו היה משמעותי והדברים נכונים במיוחד לעבירת ההפקרה שם שימש כנהג הרכב והשליטה היתה בידיו. עוד הפנתה המאשימה לחבלות שנגרמו למתלונן. בשים לב לאמור לעיל ולאחר שהפנתה לפסיקה המייצגת לשיטתה את רמת הענישה הנהוגה, טענה המאשימה למתחם עונש שבין 12 ל 30 חודשי מאסר. לגבי הענישה בתוך המתחם, עתרה המאשימה לעונש באזור התחתון של המתחם, בשים לב לנתוני הנאשם (היעדר עבר פלילי, גילו) והודייתו טרם שמיעת הראיות.

מנגד, הפנה בא כוח הנאשם לכלל הנסיבות שיש בהן להקלות מחומר האירוע, ולו בנוגע לנאשם שבפנינו. בהקשר האחרון הפנה בא כוח הנאשם לכך כי חלקו של הנאשם 1 היה שולי ביחס לנאשם 2, לכך כי "רק" סייע לנאשם 2 וגם עבירת ההפקרה היתה משום יחסי הכוחות בינו לבין שותפו, שהינו מבוגר ממנו והיה מי שהורה לנאשם 1 מה לעשות ואיך, תרתי משמע, לנהוג. בא כוח הנאשם הפנה לכך כי הנאשם 1 נטל אחריות על מעשיו עוד במהלך החקירה ואף הביע חרטה כאשר הופגש עם המתלונן במסגרת עימות ביניהם. בהמשך לאמור לעיל, הפנה בא כוח הנאשם להודיית הנאשם טרם שמיעת ראיות ולכלל נתוני האישיים והמשפחתיים של הנאשם - היותו צעיר נעדר עבר פלילי המסייע להוריו, הערכת שירות המבחן כי חרטתו הינו כנה וההתרשמות כי הסיכון הצפוי ממנו נמוך. כל אלה הובילו את בא כוח הנאשם לעתור לקבל את המלצות שירות המבחן.

בדברו טרם העונש התנצל הנאשם על מעשיו, הביע נכונות לפצות את המתלונן על הפסדיו וכן הבטיח שלא יחזור על מעשים כגון אלה.

דין ומסקנות

טרם אתייחס לעונש שיש להשית על הנאשם 1, אחזור ואפנה לכך כי ההתייחסות שתובא להלן בעניינו של הנאשם 2 תהיה אך ורק לצורך קביעת עונשו של הנאשם 1. במילים אחרות, אין בגזר הדין משום קביעה, עובדתית או משפטית, בעניינו של הנאשם 2. הנאשם 2, כאמור לעיל, מנהל את משפטו ועניינו יוכרע אך ורק על פי הראיות שיובאו במשפטו שלו.

וכעת לנאשם 1. אין חולק אודות חומרת האירוע. המתלונן, שהלך בצומת מרכזי באזור הקריות, נעתר לבקשה שהופנתה אליו ומסר את מכשיר הטלפון שלו לנאשם 2. בהמשך, כשביקש לקבל את המכשיר חזרה הותקף בידו באמצעות שוקר חשמלי ואם לא די בכך, נגרר כשהוא תלוי מחוץ לרכב בו נסעו הנאשמים.

בתי המשפט התייחסו לא אחת לעבירת השוד בכלל ולשוד טלפון סלולארי בפרט. כפי שנקבע בע"פ 1127/13 גברזני נ' מגינת ישראל (15.1.14): **"הערך החברתי שנפגע מביצוע עבירת שוד הוא כבודם, חירותם ורכושם של המתלוננים - קורבנות העבירה וביטחונם של הציבור, יכולתו הממשית לחיות את חייו, ולהלך ברחובות ללא חשש"**. ובהקשר לעבירת ההפקרה נקבע בע"פ 4311/14 ע"פ 4311/14 אבוטבול נ' מ"י (20.5.15) כי: **"... על-אף ההבדל בניסוחם של סעיפי החוק (ס' 64א' וס' 64א'1 - י.ל.), תכליתם דומה - הגנה על הערך של שלמות גופו של אדם והטלת חובה על נוסעי הרכב הפוגע כלפי נפגע התאונה. סעיפי החוק נועדו לאותם מקרים בהם המחויבות האנושית שבין אדם לחברו נסוגה מפני שיקולים אנוכיים או אדישות גמורה, ונועדו להרתיע את המעורבים מלנטוש פצוע בזירת התאונה מבלי שהבטיחו כי תוגש לו עזרה על-ידי כוחות ההצלה המוסמכים."**

מדיניות הענישה בעבירות אלה הינה להחמרה - הן בהקשר לעבירת השוד באופן כללי (ע"פ 7519/18 דהוד אבו סיני נ' מדינת ישראל (14.2.19)); הן בנוגע לשוד טלפונים (ע"פ 8627/14 דביר נ' מדינת ישראל (14.7.2015)) והן באשר לעבירת ההפקרה (ר' בנדון עניין אבוטבול לעיל וכן בע"פ 4289/14 חנונה נ' מדינת ישראל (21.1.15)). יחד עם זאת, יש לזכור כי על המתחם להתייחס ראשית כל לנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה ולא פחות חשוב מכך - לחלקו היחסי של הנאשם העומד בפני בית המשפט. נקבע, כי על המתחם שנקבע לשקף את מידת אשמו של הנאשם העומד לדין ומידת האשם של נאשמים באותו אירוע לא תהיה בהכרח זהה כאשר קיים שוני בחלקם בביצוע עבירה (ע"פ 8465/14 כרכי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (24.8.15); ע"פ 6053/13 פאיז נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (10.4.2014)). בענייננו, הנאשם 1 הורשע "רק" בעבירת סיוע ונקבע בהקשר זה כי המתחם בנדון יהיה ככלל מחצית מזה של המבצע העיקרי, אלא אם חלקו היה משמעותי ביותר (ע"פ 4592/15 פדידה נ' מדינת ישראל (8.2.16)). בנוסף, מעובדות כתב האישום המתוקן עולה כי מי שהחליט לשדוד את המתלונן היה הנאשם 2 (ס' 3 לחלק העובדות); מי שפנה אל המתלונן היה הנאשם 2 והאחר (ס' 4 לחלק העובדות); מי שקיבל לרשותו את המכשיר מהמתלונן היה הנאשם 2 (ס' 4 לחלק העובדות); מי שאחז בשוקר ועשה בו שימוש היה הנאשם 2 (ס' 5 ו 6 לחלק העובדות); הנאשם 2 הורה לנאשם 1 להמשיך ולנסוע מהמקום (סיפא של ס' 6 לחלק העובדות); והנאשם 2 הוא זה שנותר עם המכשיר ברשותו (סיפא של ס' 6 לחלק העובדות). כלל הנתונים לעיל מוליכים למסקנה כי חרף חומרת מעשיו של הנאשם שפנינו - שהיה מודע להחלטת הנאשם 2 לשדוד את המתלונן, הוא שימש רק כמסייע בהקשר זה וגם נסיעתו מהמקום היתה לאחר שקיבל הוראה לעשות כן מהנאשם 2. הנאשם 1 כמובן לא היה "בובה על חוט" ועליו לשלם את המחיר בשל מעשיו. זאת ועוד, את עיקר החומרה במעשי הנאשם אני רואה בנהיגתו ברכב כאשר המתלונן תלוי לו מחוצה לו ואת נטישת המתלונן לאחר שהתגלגל על הכביש. הנאשם אכן קיבל "הוראה" מהנאשם 2 לעשות כן, אך כאמור לעיל לא ניתן לפטור אותו מאחריות לדבר ויש לזכור כי ההגה היה בידיו. כנתון מקל באופן מסוים אפנה תשומת הלב לכך כי הנאשם הורשע בהפקרה לפי ס' 64א(ב), שדינה עד 7 שנות מאסר ולא בהפקרה לפי ס' 64א(ג) שדינה עד 14 שנות מאסר.

בשים לב לכלל הנתונים לעיל, סבורני כי המתחם בגין כלל מעשי הנאשם 1 צריך להיקבע בין 12 ל 36 חודשי מאסר

בפועל.

בשים לב לנתוני הנאשם, התרשמות שירות המבחן ממנו וכן המלצת שירות המבחן, סבורני כי יש לסטות לקולא - בצורה מדודה - מהמתחם לעיל וזאת מטעמי שיקום. ס' 0 ד' לחוק העונשין קובע כי כאשר יש סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם, רשאי בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקום. מדובר בסמכות הנתונה לבית המשפט והמחוקק אפשר שיקול דעת רחב בנדון. נקבע, כי יש ליישם שיקול דעת זה בזהירות שכן עיקרון השיקום, חרף חשיבותו, אינו בא להחליף את עקרון ההלימה ואת יתר שיקולי הענישה והינו רק חלק ממארג שלם של שיקולי ענישה (ור' בנדון האמור ברע"פ 9269/17 **אבו עישא נ' מדינת ישראל** (15.1.18); ע"פ 452/14 **דבוש נ' מדינת ישראל** (3.4.2014)). כמו כן, יש לזכור כי המחוקק ביקש ליתן לעקרון השיקום ולאפשרות לחרוג לקולה ממתחם העונש ההולם משמעות מעשית ולכן נקבע כי הפעלת הסמכות שבסעיף 40 אינה מוגבלת לעבירות קלות בלבד (ר' בנדון האמור בע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל** (18.4.18) והפניות שם). בעניין קרנדל חזר בית המשפט על ההלכות ולפיהן הוכחת סיכויי שיקום תבוסס על עובדות וראיות, להבדיל מטענות בעלמא, כאשר לרוב הדבר נעשה באמצעות תסקיר שירות המבחן.

בעניינינו, הנאשם כאמור הינו צעיר בן 20 שנים, נעדר עבר פלילי שעבד לפרנסתו, תפקד באופן תקין וסייע למשפחתו. הוריו כאמור סובלים מחוליים שונים. הנאשם, למותר לציין, לא ריצה מעולם מאסר מאחורי סורג ובריח. מתסקיר שירות המבחן עלה כי הנאשם מאופיין באישיות בלתי בשלה ונטה להתנהל באופן מרצה כלפי סביבתו הקרובה. שירות המבחן התרשם כי החרטה והצער שביטא כלפי המתלונן כנים וכי לא מדובר במי שמאופיין בדפוסים אלימים או התנהגות שולית. עוד צוין כי התנהלותו באירוע חריגה לאורחות חייו. המלצת שירות המבחן היתה לשל"צ - המלצה שאינה תואמת את חומרת האירוע ואת מעשי הנאשם, אך סבורני כי לנוכח כלל נתוניו ניתן לחרוג באופן מדוד מהמתחם לעיל, באופן שיושת עליו מאסר לריצוי בעבודות שירות. בהקשר זה אף נתתי משקל להודייתו טרם שמיעת הראיות ואת טענת בא כוחו, שלא נסתרה, כי הוא הודה במיוחס לו כבר בעת חקירתו במשטרה ואף הביע צערו בפני המתלונן. עוד נתתי משקל לנתוני הנאשם ולהשפעותיו האפשריות של מאסר מאחורי סורג ובריח.

בנוסף לרכיב המאסר בפועל לעיל שירוצה בעבודות שירות יש לפסול את רישיון הנהיגה, כמתחייב בס' 40 לפקודת התעבורה. לא מצאתי נסיבות מיוחדות שיש בהן להורות על תקופת פסילה קצרה מזו שעליה הורה המחוקק - 3 שנים. כמו כן, יחויב הנאשם בפיצויים לטובת המתלונן. כאמור לעיל, מעבר לאירוע הטראומטי ולמכאובים מהם סבל, הוא נעדר מעבודתו תקופה של כ-3 שבועות ואף נאלץ לבטל חופשה בחו"ל כאשר הכספים שהוציא בנדון ירדו לטמיון.

סוף דבר, אני משית על הנאשם את רכיבי הענישה הבאים:

· 8 חודשי מאסר בפועל.

המאסר ירוצה בעבודות שירות, וזאת בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות מיום 28.3.19. **תחילת ריצוי עבודות השירות ביום 2.6.19.** הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בעבודות שירות, אצל הממונה על עבודות

שירות, במועד לעיל בשעה 9:00 במפקדת עבודות השירות, בימ"ר עמקים המצוי במתחם תחנת משטרת טבריה בכתובת דרך הציונות 14 טבריה. טלפונים: 04-6728405, 04-6728421, 08-9775099. מובהר בזאת לנאשם, שעליו לדווח לממונה על עבודות שירות על כל שינוי בכתובת מגוריו, במספרי הטלפון שלו או בשינוי במצבו הבריאותי. עליו לעמוד בכל תנאי הפיקוח. ביקורות פתע וכל הפרה של עבודות שירות - ובכלל זאת שתיית אלכוהול במהלך העבודה או הגעה בגילופין - עשויה להביא להפסקה מינהלית ולריצוי יתרת העונש במאסר ממש.

- הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 10 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.
- הנני דן את הנאשם למאסר לתקופה של 5 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג עוון.
- פיצוי בסכום של 20,000 ₪ לטובת המתלון. הפיצוי ישולם ב 10 תשלומים שווים ורצופים כאשר הראשון בהם יהיה ב 1.6.19 ויתרת התשלומים בתחילת כל חודש עוקב. התשלומים יבוצעו באמצעות מזכירות בית המשפט או המרכז לגביית קנסות הוצאות ואגרות. אי תשלום של אחד מהתשלומים, מעבר ל 3 ימי עיכוב בתשלום, יעמיד את החוב במלואו לפירעון מיידי. אני אוסר על הנאשם, או מי מטעמו, ליצור כל קשר, במישרין או בעקיפין, עם המתלון בנוגע לתשלום הפיצויים.
- אני מורה על פסילת הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 שנים. תשומת לב הנאשם לס' 42(ג)(2) לפקודת התעבורה ולפיו בחישוב תקופת הפסילה לא תבוא במניין התקופה שיהיה נתון במאסר.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, י"א ניסן תשע"ט, 16 אפריל 2019, בהעדר הצדדים.